

Sesiunea Anuală de Comunicări Științifice a Institutului Național al Patrimoniului 2022 - „Inovație, abordări, provocări în protejarea patrimoniului cultural”. Patrimoniu Imaterial: Horezu, UNESCO, 10.

Sesiunea Anuală de Comunicări Științifice a Institutului Național al Patrimoniului, desfășurată în perioada 12-15 decembrie 2022, la Biblioteca Academiei Române și Sediul Institutului Național al Patrimoniului a reunit, sub titlul *Inovație, abordări, provocări în protejarea patrimoniului cultural*, o serie de paneluri în cadrul cărora au fost puse în discuție probleme, evidențiate provocări, prezentate rezultate, precum și enunțate acțiuni viitoare privind protejarea și salvagardarea patrimoniului cultural.

Subiectele dezbaterilor au fost îndreptate pe evidențierea necesității creșterii calității proiectelor de restaurare, analiza instrumentelor pentru evaluarea impactului și interpretarea patrimoniului mondial, prezentarea proiectelor recente și a exemplelor de bune practici privind patrimoniul digital.

De asemenea, provocările și soluțiile în evidența contemporană a monumentelor istorice a prezentat un punct de interes, precum și interpretarea abordărilor integrate și participative în protejarea și promovarea patrimoniului cultural. Oportunitățile oferite de spațiul european comun pentru patrimoniu cultural, mecanismele de acces în profesiile specializate de restaurare, patrimoniul imaterial în cercetare, proiecte și ateliere demonstrative au reprezentat temele de discuție pentru alte grupuri de dezbateri ale sesiunii.

Panelul Direcției Patrimoniu imaterial și cultură tradițională (PICT), organizat în data de 15 decembrie, a avut drept punct de atenție Ceramica tradițională de Horezu și tehnicile asociate acesteia, prin care s-a consemnat 10 ani de la înscrierea elementului în Lista Reprezentativă a Patrimoniului Cultural Imaterial al Umanității. Lucrările evenimentului au fost puse în contextul unor discuții cu privire la activitățile de cercetare, monitorizare și protejare a tradiției ceramicii de Horezu, precum și de susținere a meșterilor locali, care mai performează și transmit mai departe meșteșugul în forme și expresii nealterate.

Discuțiile și dezbaterile au fost întreținute de specialiști din muzee și instituții implicate în procesul de management și promovare a patrimoniului cultural imaterial la nivel local, care au vorbit despre măsurile întreprinse în ultimii zece ani cu privire la asigurarea păstrării autenticității și viabilității meșteșugului, conștientizării valorii lui pentru comunitatea locală și a valorificării sale sustenabile, promovării și dezvoltării programelor de protejare. Dr. Corina Mihăescu, cercetător științific I, coordonator Direcție Patrimoniu Imaterial și Cultură Tradițională a Institutului Național al Patrimoniului și dr. Mirela Crețu, Director Direcție Muzee pavilionare și Managementul patrimoniului, Complexul Național Muzeal „ASTRA”, au prezentat o comunicare-raport exhaustivă despre aspectele monitorizării elementului „Ceramica de Horezu” în timpul celor 10 ani de la înscrierea în Lista Reprezentativă a Patrimoniului Cultural Imaterial al Umanității. Constantin Iovan, reprezentantul Primăriei Orașului Horezu, a vorbit despre acțiunile conjugate ale autorităților locale și ale comunității de meșteri privind deschiderea Centrului Cultural Olari, conceput ca un mediu cultural, educativ și expozițional, prin care să fie susținută și promovată tradiția ceramicii de Horezu. Dr. Ovidiu Baron, Director general adjunct al Complexului Național Muzeal „ASTRA”, a vorbit despre demersurile, cercetările muzeografice și etnografice de teren, întreprinse în cadrul mai multor proiecte, de către specialiștii muzeului cu privire la documentarea și promovarea ceramicii de Horezu. Etnograful Elena Stoica, fost director al Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcea, a pus în discuție contextele de devenire și evoluție a ceramicii de Horezu, element de valoare locală, națională și universală. Amalia Boari, Șef Serviciu Cercetare, valorificare și metodologie al Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcea, a avut un amplu discurs despre „Târgul Cocosul de Hurez - 50”, reiterând premisele organizării târgului: familiile de ceramiști care au articulat, pe parcursul istoriei și în contemporaneitate,

tradiția ceramicii de Horezu, formatul și diversele implicații pozitive ale evenimentului privind cunoașterea, promovarea și punerea în valoare a tuturor centrelor de ceramică din România. De asemenea, specialiștii Direcției Patrimoniu imaterial și cultură tradițională a Institutului Național al Patrimoniului au precizat importanța digitalizării patrimoniului cultural imaterial, având drept exemplu rezultatele documentărilor și includerii meșterilor olari din Horezu în „Repertoriul meșterilor și practicilor tradiționale”. Discursurile vorbitorilor au fost completate de prezentarea portretelor de meșteri, filme etnografice despre ceramica de Horezu, documentări în format fotografic și video realizate pe parcursul cercetărilor de teren.

Participarea meșterilor în activități practice orientate spre prezentarea și transmiterea tehnicilor tradiționale de lucru tinerei generații, fie pentru împărtășirea tradiției prin mijloace informale, fie cu scop educativ în cadrul atelierelor școlare și extra-curriculare, reprezintă una din activitățile care îi apropie pe tineri mai mult de patrimoniu. Prin urmare, în secțiunea a doua a panelului i-am avut drept invitați pe meșterii olari **Sorin Giubega**, *Tezaur Uman Viu* (2021) și **Marieta Giubega**, din orașul Horezu, județul Vâlcea. În cadrul atelierului practic-demonstrativ, participanți de toate vârstele, sub îndrumarea meșterului Sorin Giubega, au avut ocazia de a afla cunoștințele și etapele de lucru, categoriile de obiecte și valorile lor utilitare și decorative, să modeleze diverse tipuri de vase la roata olarului. Marieta Giubega ne-a vorbit despre instrumentele și tehnicile utilizate în realizarea decorului, varietatea și simbolistica motivelor ornamentale, iar, alături de participanți, a dat culoare și viață tăierelor. Creațiile meșterilor au oferit ocazia tuturor celor prezenți să redescopere rafinamentul, originalitatea și eleganța artei ceramicii de Horezu.

Activitățile din cadrul panelului *Patrimoniu Imaterial: Horezu, UNESCO, 10* au generat idei și perspective privind demararea și continuarea proiectelor de cercetare și de diversificare a activităților practice privind salvagardarea tradiției ceramicii de Horezu, promovării meșterilor olari și recunoașterii valorii lor pentru comunitate. De asemenea, panelul a asigurat un cadru oportun pentru participanți de a recepta și conștientiza valoarea patrimonială a ceramicii de Horezu.

Dr. Dorina Dragnea,
Șef Secție Cercetare aplicată și promovare,
Patrimoniu imaterial și cultură tradițională - INP

Fotografii de:
Rodica Dinache,
Operator imagine
Patrimoniu imaterial și cultură tradițională – INP
Dr. Corina Mihăescu
Patrimoniu imaterial și cultură tradițională – INP
Cristina Neagu - INP

